

TRŽIŠKI TEKSTILEC

LETO XIII

Številka 12

DECEMBER 1972

GLASILO DELAVCEV

DILNICE IN TKALNICE TRŽIČ

Depo
908TRŽIČ
TRŽIŠKI teks
1972

KNJIZNICA TRŽIČ

COBISS

Srečno
in uspešno

1973

želijo:
družbeno politične
organizacije, samoupravni
organi in uredništvo
Tekstilca

Ob novem letu

V decembrski številki Tržiškega tekstilca v letu 1970 je bilo zapisano, da se novo desetletje pričanja v znamenju stabilizacijskih ukrepov, da položaj tekstilcev ni najbolj vspodbuden in da moramo pričakovati večje težave. S težavami smo se ubadali obe pretekli leti in jih še kar zadovoljivo prebrodili. Z uvajanjem ukrepov za stabilizacijo gospodarstva v državi pa se je vseskozi nekam dolgo odlašalo in ti ukrepi šele v novjšem času polagoma prihajajo na plan. Reformsko leto in tudi kasnejša, niso dala pričakovanih rezultatov, zato pa bo položaj v nastopajočem letu bolj resen. Pravi stabilizacijski val prične svojo pot s 1. januarjem 1973 in vse kaže na to, da so nameni ozdraviti gospodarstvo to pot odločnejši.

Kako bomo gospodarili letos v našem podjetju? Rezultati so razmeroma dobri. S skupnimi močmi in napori, s povečano produktivnostjo, štednjo, ugodnejšimi nabavnimi cenami surovin pa tudi z dovoljenim zvišanjem prodajnih cen izdelkom je uspelo preprečiti nevarnost negativne bilance za to leto.

V začetku ob sestavljanju finančnega plana je namreč kazalo zelo slabo. Odras uspeha je v zaslužku, ki je za 28% višji od lanskoletnega. Pri osebnih dohodkih smo v dveh letih dosegli tak napredek, da ni več tako občutnih razlik napram zaslužkom delavcev, zaposlenih v ostalih tržiških podjetjih. Lahko celo trdimo, da so pri nas osebni dohodki nižjih kategorij delavcev celo boljši kot drugod. Dokaz za to so tudi za 40% zmanjšani prehodi delavcev drugam.

Jasno je, da bodo tudi v bodoče morala biti naša prizadevanja usmerjena k napredku podjetja, k novim investicijam, s katerimi si bomo zagotavljali materialno in finančno osnovo za daljšo dobo vnaprej. Nadaljevanje gradnje stanovanj in omogočanje obnavljanja delovne sposobnosti članov kolektiva naj bi tudi v naslednjih letih prispevalo k splošnemu dvigu življenjskega nivoja. To so naloge, ki niso skrb le nekaterih v podjetju, to je skrb slehernega člana kolektiva. Vsi moramo poprijeti, vsi želeli več in boljše. Samozadovoljnost kaj hitro pozabi na to, da v današnjem hitrem razvoju na vseh področjih že mirovanje pomeni nazadovanje. Opravljati moramo s skupno imovino enako kot z lastno (ne razumeti napak) in uspeh tudi v letu 1973 v kljub težjim obetom ne bo izostal.

Ob novem letu se pridružujem voščilom za zdravje, zadovoljstvo in srečo slehernemu delavcu našega podjetja in njih svojcem!

Janko Lončar

Od besed k dejanjem

V enajsti številki našega glasila smo ob koncu zapisali, da bomo v naslednji številki že lahko poročali o konkretnih programih dela naše organizacije ZK. Zato tokrat objavljamo sklepe sekretariata ZKS BPT, sprejete na seji dne 6. 11. 1972. V sklepih so naznane dejavnosti organizacije, ki so dejansko oshutek bodočega dela. Osnutek je bil dan v razpravo članom ZK na sestankih po posameznih grupah.

Sklepi so:

1. Z ozirom na predstoječo reorganizacijo aktivna ZKS BPT, ki je bila podana obširneje na volilni konferenci, smo dolžni, da poskrbimo za take oblike organiziranja članstva, ki bodo članstvu najbolje odgovarjale — istočasno pa mora biti dosežen večji efekt organiziranosti komunistov. Za delo je treba zainteresirati vsakega od nas — ne glede na to ali je to delo v družbeno-političnih organizacijah (sindikati, mladina), strokovnih službah (naše vsakdanje delo), organih upravljanja (delo v DS in odborih), kakor tudi posluh in dovzetnost za politično delo na terenu.

Jasno in glasno smo dolžni povedati komunistom, ki so mišljenja, da bodo tudi v bodoče stali ob strani, da jim ni mesta v naši organizaciji. Po drugi strani mora postati naša vsakdanja skrb sprejem novih članov v vrste ZK pa naj si to bodo naša mladina, delavci — delavke v proizvodnji, kakor tudi naša delovna inteligenca iz vrst strokovnih služb in organizacij.

Da bomo te naše zastavljene cilje dosegli smo dolžni,

da v prvi vrsti uredimo naše medsebojne odnose na vseh ravneh, ki naj bodo zares to-

variški, odkriti in humani, ne samo v besedi, ampak tudi v dejanjih. Zato naj se za katne razprave med članstvom prenesejo tja, kjer jim je mesto, na sestanke bodočih osnovnih organizacij in sekretariatov. Intrigiranjem in zakulisnim razpravam naj bo v naših vrstah narejen konec — komunistom, kj pa (Nadaljevanje na 2. strani)

Kupili smo mini računalnik NCP-359

12. 12. 1972 nam je Commerce, zastopnik inozemskih tvrdk, dobavil mini računalnik NC P-359 firme Philips — Electrológica iz Holandske. S tem dogodkom se je naše podjetje, čeprav skromneje, vendar le vključilo med že dokaj številna slovenska oziroma jugoslovanska podjetja, ki jih je načelo, da imajo o dogajanjih v podjetju čimveč točnih pokazateljev za poslovanje in ukrepanje, odločilnega pomena.

Investicija v računalnik je v splošnem sorazmerno draga. Na klasičen način (z zmanjšanimi stroški, različnimi prihranki itd.) jo je skoraj nemogoče opravičiti. Če pa si priznamo, da nam ob optimalni izkoriščenosti nudi računalnik obilico obsežnih in drobnih podatkov, ki pripomorejo, da so poslovne odločitve vedno za podjetje najugodnejše, je pa investicija utemeljena.

Naročnina časopisa nam navadno obremenjuje izdatke

gospodinjstva, vendar nam časopis med obilico različnih informacij nudi tudi take, ki usmerjajo naše gospodarjenje v gospodinjstvu (informacije o popustih, stanjih cen v različnih trgovskih podjetjih, mestih itd.). Z našim mini računalnikom bomo najprej obdelovali podatke s prodajnega področja: poslovanje skladišča gotovih izdelkov, prodajo, s tem v zvezi fakturiranje in različna redna in občasna poročila, zasle-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POŠTNA FLAČA

Od besed k dejanjem

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega ne morejo dojeti, ni mesta v članstvu ZKS.

Posebno skrb bomo morali v bodoče posvetiti ideološko-politični rasti in vzgoji našega članstva, kakor tudi čimboljši tako strokovni kot družbeni politični informiranosti. Naše nadaljnje delo in vodilo naj ne bodo samo zaključki našega aktiva, ampak tudi sklepi Obč. konference in komiteja ZKS Tržič, kot naše vsakodnevno spremljanje dogodkov v tisku, radiu in televiziji, kot najučinkovitejšemu mediju obveščanja. Tudi do pojavov tehnokratizma, kar je pokazala razprava sama, moramo biti pozornejši in istega poslednje odklanjati.

Da bomo uspeli v naših hotenjih in zadanih nalogah kadrujemo v naša vodstva ljudi, ki uživajo naše skupno zaupanje.

2. Naša nadaljnja nenehna skrb naj postaneta organizacija in razvoj podjetja dopolnjena z rastjo našega samoupravnega sistema. Reorganizacija v podjetju mora narediti korak naprej in ne sme ostati na pol poti kot je to sedaj v našem primeru. Preko družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov moramo vnesti v naše delo na področju strokovnih služb in strokovnih organizacij (DITTIS) več poslušaja za družbeno-politično delo in njegovo angažiranje — skratka naš strokovnjak naj bo tudi družbeno politični delavec, zato bomo tem vprašanjem v bodoče morali dati še več poudarka. Strokovnjak mora poleg strokovnega znanja posedovati moralno-politične kvalitete družbenega delavca — eno in drugo naj bi se med seboj dopolnjevalo v zavestnega delavca naše socialistične skupnosti. Postavlja se tudi vprašanje pravilne zaposlitve in izkoriščenosti strokovnjakov, ki so že v podjetju, kar naj bo tudi ena od bodočih nalog nas vseh — v glavnem pa komunistov, ki so na vodilnih delovnih mestih v podjetju in ki bodo zato nosili tudi vso odgovornost.

Težišče našega bodočega dela mora biti nadaljnji razvoj podjetja — razvojni plan podjetja. Miselnosti, ki so v posameznih glavih, glede našega nadaljnega bodočega razvoja je treba prenesti na papir in resno pristopiti k načrtu razvoja podjetja. Pri tem moramo angažirati vse kadre, ki so nam na razpolago in dosegu. Ni izključeno, da tudi od tega v bodoče ne bi bilo manjših odstopanj, vendar glavna smer našega razvoja mora ostati neokrnjena. Že danes moramo ponovno povedati tovarišem, kaj so na vodilnih delovnih mestih, pa naj si bodo to komunisti ali tudi ne, ki s svojim delom ne bodo naleteli na odobravanje kolektiva kot celote, da smo prisiljeni omenjene to-

variše poklicati na odgovornost in zagovor, v skrajnem primeru pa jih tudi odpoklicati. Lahko rečemo, da so vsa naša dosedanja prizadevanja pokazala zadostno mero strpnosti in razumevanja, da pa bomo v bodoče v tej smeri storili odločnejši korak naprej. Razprava je nakazala tudi vprašanje strokovnih kadrov, ki so po zasedbi vodilnih delovnih mest izstopili iz članstva ZKS in do njih ne bomo mogli ostati indiferentni.

3. Samoupravljanju moramo v bodoče posvetiti večjo skrb in preiti od odvečnega besedičenja k dejanjem. Prizadevati si moramo, da bomo želje in hotenja celotnega kolektiva uresničili v našem skupnem samoupravnem dogovoru.

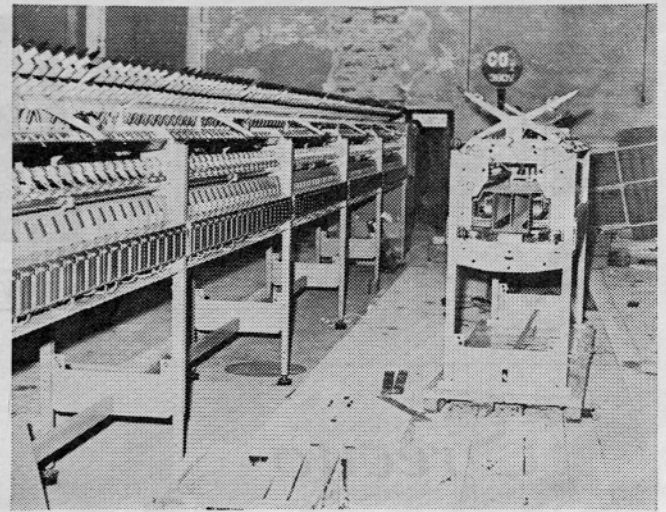
Treba je pristopiti k postopnemu pregledu vseh pravilnikov in poslovnikov (za odbore, ki pa poslovnikov še nimajo, so tozadevne službe in odborji dolžni, da jih v skupnem interesu izdelajo) pa tudi statutarnih določil podjetja. Naša smer nadaljnega dela mora iti ne samo v nenehno spremljanje in uveljavljanje ustavnih dopolnil (temeljna organizacija združenega dela — TOZD), ampak v njih izvajanje! V skrajnem primeru bodo morali organi samoupravljanja pristopiti k izdelavi rokovnikov za posamezna dela oz. samoupravne akte. V tej smeri je bilo dosedaj vse preveč odlašanja in odklonov. Delavce — samoupravljalce moramo dvigniti na višji nivo, nenehno skrbeti za njihovo nadaljnjo rast na vseh področjih dela, tako samoupravnem, družbeno-političnem in strokovnem. Ko govorimo o samoupravljanju ne moremo mimo področja informiranja, ki mora teči učinkovito in z več prizadevanja v obeh smereh od spodaj navzgor in obratno. Zavedamo se, da slaba informiranost pogojuje tudi našo neaktivnost, čestokrat pa lahko pripelje do še večjih izpadov in izgredov. Naj ne bo informiranost plot, za katerega se skriva poslovna tajnost tako navznoter podjetja kot tudi izven njega.

4. Komunisti se moramo zavedati, da za uresničitev nakazanih stališč ni zadostna samo aktivnost celotnega članstva ZK, organov samoupravljanja, družbeno-političnih organizacij, uprave podjetja in strokovnih služb, ampak moramo uspešno angažirati celotni delovni kolektiv. Zainteresirati moramo slehernega delavca, ker le ob takem sodelovanju bo uspeh pogojen, dobri rezultati našega nadaljnega dela pa ne morejo izostati.

Ponovno poudarjamo, da si želimo pri razčiščevanju vse nastale problematike odkritih razprav in sodelovanja sleher-

nega izmed članov kolektiva, ki za to pokaže poslušaj, kakor tudi zadostno mero strpnosti pri obravnavanju kritične vsebine našega dela in napak iz vsakodnevnih praks.

Mislimo, da delimo mnenje vas vseh, naj nam bo pismo resen opomin za naše nadaljnje delo kolektiva kot celote in konec hotenj in volje posameznikov na vseh ravneh. Nikomur ne moremo dovoliti, da bi nam delal politično ali materialno škodo. Pokazati moramo tudi navzven, da smo dovzetni za kritiko in pomoč, ki nam je nudena od višjih organov.

V predilnici so začeli z montiranjem novih brezvretenskih predilnikov

Referendum je uspel

Skupščična skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj in Skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Kranj sta dne 10. 10. 1972 in 16. 10. 1972 sprejela sklep o razpisu referenduma za združitev skupnosti v enotno skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Cilj referenduma je bil, da bi se izenačile pravice iz zdravstvenega zavarovanja kmetov s pravicami delavcev. V nedeljo, 19. 11. 1972 so glasovali obrtniki, upokojeanci in kmetje ter pri njih zaposleni delavci, v ponedeljek, 20. 11.

1972, pa ostali zavarovanci, zaposleni v organizacijah združenega dela in ostalih delovnih skupnostih.

V BPT je bil referendum dne 20. 11. 1972 na štirih voliščih, rezultati pa so naslednji:

VOLIŠČE	UDELEŽBA:	
I. DE — predilnica	88 %	63 %
II. DE — tkalnica	90 %	68 %
III. DE — oplemenitilnica in IV. — konfekcija	90 %	62 %
V. in VI. DE — vzdrževalni obrati in uprava	93 %	68 %

Kakor je razvidno iz navedenih podatkov, je referendum v našem podjetju uspel. **D. B.**

Kupili smo mini...

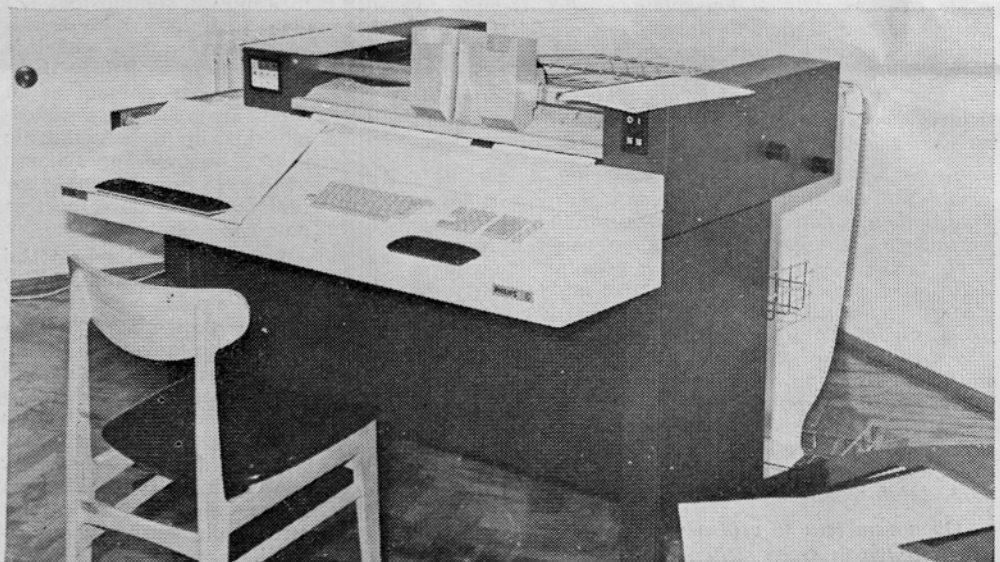
(Nadaljevanje s 1. strani)

dovali plačila kupcev, itd. V načrtu pa imamo obdelavo tehničnih in tehnoloških podatkov, planiranje in spremljanje proizvodnje. Toliko zaenkrat.

Koliko nam bo uspelo mini računalnik vključiti v vsako-

dnevno utripanje podjetja, je odvisno prav od slehernega člana kolektiva. Uspeh ni odvisen od pripadnosti investicij, temveč tudi od discipline, točnega izpolnjevanja nalog in nenazadnje od dobrega izkoriščanja podatkov, ki nam jih bo mini računalnik posredoval.

S samim računalnikom je le delno izvršena potrjena investicijska naložba. Predvidoma v naslednjem letu, ko bomo že prehodili začetne ovire, bomo dobili še luknjač in čistilec kartic. Na ta način se bomo po potrebi lahko povezovali z večjimi računalniškimi centri pri obdelavi obsežnejših nalog. **E. K.**

Naš novi mini računalnik NCP-359 Philips — Electrologica

Tovariš Rado Miklič, pomočnik sekretarja za delo SRS na obisku

V petek, dne 8. 12. 1972, ob 12. uri je bilo v našem podjetju posvetovanje o osnutku zakona o zaposlovanju in socialni varnosti za primer brezposelnosti.

Poleg tov. Mikliča, avtorja tega osnutka, se je posvetovanja udeležil tudi tovariš Milan Ogriš, dir. Komunalnega zavoda za zaposlovanje Kranj.

S predavateljem ugotovljamo, da so strokovni delavci, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov s svojimi kritičnimi pripombami izhajajoč iz praktičnih izkušenj in dodatnimi predlogi dali lep prispevek k javni obravnavi predložene osnutka zakona, da bi končna formulacija zakona dobila takšno obliko in vsebino, ki bo ustrezala sedanjih praksi in perspektivnemu razvoju naše družbe.

Ustavne amandmaje k ustavi SR Slovenije določa republika po republiških organih in organizacijah temeljne politike socialne varnosti, zaposlovanja in poklicnega usmerjanja. Določilo XLIII. ustavnega amandmaja pa določa, da skupščina SR Slovenije sprejema v okviru pravic in dolžnosti med drugim tudi zakon, ki se nanaša na zaposlovanje.

Pri izdelavi osnutka o zaposlovanju in socialni varnosti za primer brezposelnosti so upoštevani sklepi in priporočila Skupščine SR Slovenije iz leta 1968 o zaposlenosti in zaposlovanju (Uradni list SRS, št. 27/1968), s katerimi so bile dane prve smernice za bodočo novo pravno ureditev zaposlovanja in resolucija Skupščine SR Slovenije o osnovah kadrovske politike v SRS iz leta 1971 (Uradni list SR Slovenije, št. 46/71), ki je postavila nekaj temeljnih smernic za bodoče uresničevanje osnov kadrovske politike v SR Sloveniji. Pri izdelavi osnutka zakona so upoštevane tudi ratificirane konvencije Mednarodne organizacije dela, ki urejajo nekatere temeljne zadeve s področja zaposlovanja, posredovanja dela, poklicno usmerjanje in socialne varnosti za primer brezposelnosti.

Upoštevana so končno tudi stališča komisije CK ZKS za samoupravljanje in komisije IS za sistem in zakonodajo o nekaterih načelnih izhodiščih za novo zakonsko ureditev s področja zaposlovanja.

Osnutek zakona ne zasleduje samo formalnopravnega usklajevanja z ustavnimi amandmaji, temveč stremi predvsem za novo sodobno koncepcijo ureditve zaposlovanja, ki ustreza družbeno-ekonomskemu položaju delovnih ljudi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, ki so poglavitni

nosilci oblikovanja in izvajanja politike zaposlovanja.

Pri izdelavi osnutka zakona so se pokazala kot posebno pomembna zlasti naslednja vprašanja, ki jih bo treba zaradi čim boljše ureditve razčistiti v teku predvidenih razprav o tem osnutku in to:

1. Eden temeljnih problemov je ureditev tako imenovanega »tehnološkega in ekonomskega presežka delovne sile«. Odrpiti sta namreč vprašanja,

— kako naj bi se na najracionalnejši način uredile obveznosti organizacij združenega dela, kadar pride iz ekonomskih ali tehnoloških razlogov do takih presežkov delovne sile in

— kakšna naj bo ureditev statusa delavcev, katerih delo postane iz navedenih razlogov odveč v organizacijah združenega dela.

Ustavno podlago za to ureditev daje določba 8. točke XXVII. ustavnega amandmaja k slovenski ustavi. Ta namreč določa, da organizacije združenega dela zagotavljajo same ali v okviru sporazumov po načelih vzajemnosti in solidarnosti sredstva za zaposlovanje, prekvalifikacijo in uresničevanje drugih pridobljenih pravic delavcev, kadar zaradi tehnoloških ali ekonomskih razlogov njihovo delo v organizaciji ni več potrebno.

Izhajajoč iz te ustavne predpostavke osnutek zakona nalaga organizacijam združenega dela, da to svojo ustavno dolžnost upoštevajo že pri pripravi načrtov za modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnega procesa ali poslovanja ter za preusmeritev proizvodnje. Njegov sestavni del je namreč tudi načrt, ki naj predvidi vse ukrepe, ki so potrebni za prekvalifikacijo, za zaposlovanje in uresničevanje drugih pridobljenih pravic delavcev, katerih delo bo zaradi tega postalo nepotrebno. Ta načrt mora predvideti tudi ustrezna finančna sredstva. Pri tem pa organizacija dela ni prepuščena sama sebi, zato osnutek zakona predvideva združevanje teh sredstev v skupne solidarnostne sklade za varstvo pravic do zaposlitve na podlagi samoupravnih sporazumov.

Ce morebiti niso sklenjeni taki sporazumi, lahko Skupščina SR Slovenije z zakonom naloži organizacijam združenega dela materialne obveznosti za ustvarjanje skupnih sredstev. Pri tem pa je potrebno proučiti obseg obveznosti organizacij združenega dela, da skrbijo za tiste delavce, katerih delo bi zaradi tehnoloških ali ekonomskih razlogov postalo odveč. Zastavlja se namreč vprašanje, ali ne bi kazalo takšno obveznost naložiti ce-

lotni družbeni skupnosti oz. temeljnim družbeno-političnim skupnostim, kljub sicer jasni določbi 8. točke XXVII. ustavnega dopolnila.

Velja pa pripomniti, da ni smoter predlagane ureditve obveznosti organizacij združenega dela v zvezi z nastankom tehnološkega ali ekonomskega presežka delovne sile samo socialna varnost. Poglavitni smoter je — učinkovito obvladati aktualno protislovje med objektivnimi zahtevami po racionalizaciji proizvodnih in delovnih procesov, po produktivni zaposlitvi (kar je zlasti aktualno v obdobju sedanjega izredno hitrega tehnološkega, tehničnega in organizacijskega napredka) in bojaznijo delavcev, da bi zaradi tega utegnili izgubiti delo in vir zaslužka.

Ker pa mora ureditev te obveznosti temeljiti na načelih vzajemnosti in solidarnosti delovnih ljudi v organizacijah združenega dela, je treba ob tej priliki preučiti tudi status in vlogo skladov skupnih sredstev rezerv gospodarskih organizacij, ker se že sedaj del sredstev uporablja tudi za prekvalifikacijo oziroma preusmeritev delavcev, ki so zaradi tehnoloških in ekonomskih razlogov postali brez zaposlitve.

2. Osnutek zakona uvaja sistem socialne varnosti za primer brezposelnosti in zato opušta sedanji sistem »gmotne preskrbe delavcev za čas brezposelnosti«, ki ima izrazito enostransko socialno-varstveno naravo. Omenjena »gmotna preskrba« ni več v skladu z ustavnimi načeli o pravici delavcev do udeležbe

v minulem delu in o vzajemnosti in solidarnosti delovnih ljudi v delovnem procesu. Prav tako tak sistem preskrbe tudi ni več v skladu z določbami Generalne skupščine organizacije Združenih narodov o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966, ki ga je naša država ratificirala leta 1971. Ta izrečno nalaga svojim članicam, da v svoji nacionalnosti oz. nacionalni zakonodaji zagotovijo, da je tudi brezposelnost predmet socialne varnosti in torej ne zgolj socialne pomoči.

Osnutek zakona zaradi tega razširja vrsto in obseg pravic brezposelnih delavcev in oseb, ki prvokrat iščejo zaposlitev.

Razširitev teh pravic se predvideva v naslednjem:

— Uvaja se sistem priprave na zaposlitev, ki ima za poglavitni cilj, da je brezposelni delavec oz. oseba, ki išče zaposlitev, čimprej pripravljena za produktivno zaposlitev,

— Uvajajo se pravice za primer brezposelnosti, ki so po svoji naravi v bistvu pravice iz naslova socialne varnosti za primer brezposelnosti, v teh primerih gre namreč za pravice, ki so pridobljene z delom in ki so tesno povezane s pravico do minu-

lega dela. Zato v osnutku zakona odpade premoženjski cenzus pri pravici do denarnega nadomestila. Hkrati pa osnutek zakona predstavlja druge ostre pogoje za uveljavljanje te pravice, da ne bi moglo postati prejetje denarnega nadomestila potuha za brezdelje.

— Uvaja se sistem denarne pomoči kot socialno-varstveni ukrep v primerih, ko brezposelni delavec nima pogojev za pravico do denarnega nadomestila. Pravica do denarne pomoči pa je neločljivo vezana na premoženjski cenzus in še na nekatere druge pogoje.

V zvezi z razširitvijo pravic brezposelnih delavcev in oseb, ki iščejo zaposlitev, pa bo treba izdelati nekatere okvirne ocenitve, da bi bilo presoditi, koliko sredstev bi bilo potrebnih za financiranje teh pravic.

Oпустitev premoženjskega cenzusa pri priznavanju denarnega nadomestila za primer brezposelnosti je pomembna novost, ki jo kaže še dobro proučiti, da ne bi pozneje povzročila kakšnih ekonomskih, socialnih in drugih problemov.

3. Osnutek zakona predvideva novo organizacijo službe za zaposlovanje.

Pri tem izhaja iz načelne predpostavke, da je zaposlovanje integralni del delovanja in poslovanja sleherne organizacije združenega dela ter hkrati tudi integralni del družbeno-ekonomske politike.

Zakon, katerega osnutek je v razpravi, bo sprejet v začetku leta 1973.

Sodelujte v Tržiškem tekstilcu

Transport novih strojev v obrat predilnice ni enostaven in zahteva precej znanja in spretnosti voznika villičarja

Predstavljamo vam: Brumat Božidar — pravni referent

V mesecu decembru ali točneje 2. decembra je praznoval svoj 70. rojstni dan najstarejši član našega kolektiva dipl. iur. Božidar Brumat, pravni referent v podjetju. Čeprav je dopolnil že 70. leto starosti, še vedno z veliko vestnostjo in natančnostjo zelo uspešno opravlja svoje delo in kot takega ga naš kolektiv tudi pozna, saj je pri nas zaposlen že 24. leto. Da bi ga našim bralcem še bolj predstavili, smo se ob njegovem visokem jubileju pogovarjali z njim in mu zastavili nekaj vprašanj.

Kdaj ste se zaposlili v našem podjetju?

Po diplomiranju na pravni fakulteti v Ljubljani sem bil najprej zaposlen v ministruvstvu za gospodarstvo, nato pa leta 1949 službeno premeščen v Tržič v Bombažno predilnico in tkalnico.

Kakšno delo ste opravljali ob prihodu v podjetje?

Zaposlen sem bil kot pravnik in opravljal vsa pravniška dela, od disciplinskih obravnav do tožb, katerih je bilo v tistem času zelo veliko. Urejal sem tudi zemljiške knjižne zadeve in vse ostalo kar je spadalo takrat v področje dela pravnika v tovarni. Vsem sem nekajkrat tedensko opravljal tudi pravniške posle v Iskri v Kranju.

In kaj delate sedaj?

Področje mojega dela je sedaj predvsem vse kar je v zvezi z zavarovanjem v podjetju, to so razni škodni primeri, odškodninske zadeve itd. vsako leto pa delam pri inventuri v podjetju.

Ste z delom zadovoljni, imate kakšne težave?

Z delom sem zadovoljen, kakšnih posebnih težav nimam. Le v zadnjem času se kdaj zatakne pri tipkanju dopisov ali spisov, ker v sektorju ni ene izmed strojepisk.

Kako preživljate prosti čas?

Saj ni res — pa je!

Vedno imamo dovolj skupin na obisku. Kaj si mislijo ob takih »skladiščih« si lahko samo mislimo. Zabož s cevkami — delamo prav tovariši ...?

S časopisom smo zadovoljni

Se nekaj dni in iztrgali bomo zadnje lističe iz koledarja za 1972. leto. Navadno se takrat ozremo na minule dogodke, pomislimo, kaj smo naredili in česa nismo. Za naslednje leto sami pri sebi obljublamo, da bomo bolj pridni in kaj vem kaj še. Ker je ta številka Tekstilca zadnja, smo se odločili, da povprašamo delavce, kako so z njim zadovoljni, kaj v njem pogrešajo, kaj si želijo brati in seveda, če menijo, da so dovolj obveščeni o dogodkih v tovarni.

Ivan Valjavec, referent za civilno zaščito

»Časopis mi je všeč, tako vsebinsko kot oblikovno in mislim, da ga ni treba spreminjati. Kot informativno sredstvo je Tekstilec najbolj primeren način, da se delavci seznanijo z dogodki v tovarni. Ker sem se ga navadil takega, v novi »obleki«, kar težko čakam vsako novo številko. Mislim pa, da nisem edini, ki si želi, da bi brali več člankov neposrednih delavcev iz proizvodnje,« je povedal tovariš Valjavec.

Lojze Lovrenčič, skladišče gotovih izdelkov (27 let)

»Tekstilec je sedaj boljši, vsebinsko pestrejši. Obveščeni smo in nismo. S tem mislim, da bi ga morali vsi bolj brati. Tako pa ponavadi preberemo samo tisto, kar nas najbolj zanima. Pisati bi morali več o ljudeh, njihovih uspehih in težavah. Večkrat bi radi prebrali mišljenja neposrednih delavcev v proizvodnji. Skratka Tekstilec je boljši, lahko pa bo postal še zanimivejši informator za naše delavce.«

Jože Tišler, centralno skladišče (37)

»Po nesreči v tovarni bolj težko berem. Vendar preberem v Tekstilcu, ki ga dobivam, najprej nesreče pri delu, rubriko Prišli — odšli in mogoče še kakšen manjši članek. Kot obveščevalec delavcem je kar v redu, pa tudi čez obliko nimam pripomb.«

Sonja Sajovic, tehnolog v konfekciji

»Mogoče mi ne boste verjeli, da preberem v Tekstilcu vse. Navadila sem se, da ga redno berem. Mislim, da ima kar dovolj pestro vsebino, včasih bolj, drugič spet manj. V njem izvem, kaj se dogaja v tovarni. Včasih bi lahko objavljali krajše sestavke o

posebnih dogodkih novostih in sploh o vsem, kar se dogaja v tovarni.«

Valjavec France, skladišče rezervnih delov

»Tekstilca ponavadi preberem vsega. Seveda najprej članke, ki me zanimajo. Osebnostno mislim, da je kar v redu. Ja, všeč mi je. S še pogostejšimi članki o delavcih in upokojencih bi postal boljši in še bolj bran. Po mojem bi morali več pisati o rekreaciji delavcev, športnih prireditvah in drugih zanimivostih.«

Jože Seidl, mojster tkalnice

»V tovarni sem že od 1933. leta. Včasih so nas informirali drugače kot nas sedaj. Prav zato mi je Tekstilec všeč, ker je časopis za delavce. Vedno skoraj vsega preberem. Najbolj zanimivi članki zame so tisti, v katerih izvem kar najbolj razumljivo, kako gospodarimo, kaj je novega v tovarni, kdo je prišel na novo v tovarno in kdo je odšel iz nje. Vendar ne trdim, da ne bi mogli izvedeti še več o dogodkih v tovarni.«

Jože Košir, predilnica — mojster remonta

»Zunanjo podobo ima sedaj boljšo, prav tako papir in fotografije so jasnejše, kot so bile prej. Osnovni namen Tekstilca je: kar najbolj vsestransko obvestiti delavce o vsem, kar se dogaja v tovarni, zato mislim, da včasih tega Tekstilec ne zadene najboljše. V zadnjem Tekstilcu so bili objavljeni sklepi občinskega komiteja ZKS. Mnogi delavci mislimo, da bi lahko v Tekstilcu objavili tudi podatke o osebnih dohodkih. Nekatere preveč strokovne članke bi morali napisati bolj razumljivo in dostopno vsem delavcem, ki dobivajo Tekstilca.«

Ana Rožič, kontrolorka v navijalnici

»Naš tovarniški časopis mi je všeč tak kot je. Mogoče pogrešam članke o delu mladine, njihovih problemih, težavah in podobno. Nekateri preveč suhoparni članki so težko razumljivi za mnoge delavce. Izgled in oblika sta mi všeč, želim pa si, da bi včasih objavili, kakšne osebne dohodke prejema delavci v posameznih delovnih enotah.«

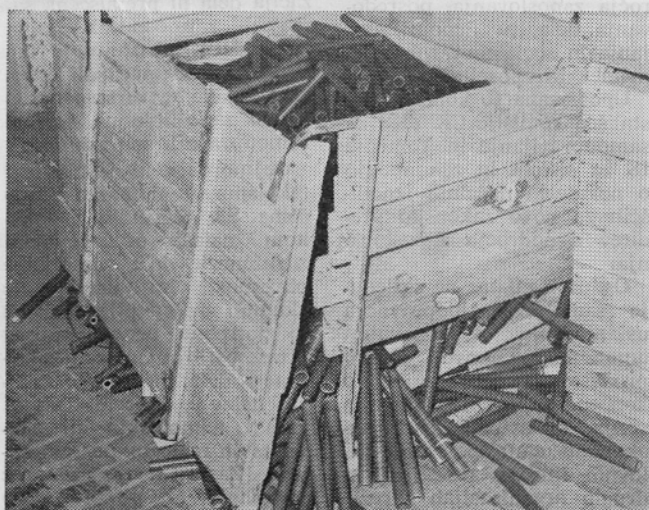
Jelka Zagorc, medicinska sestra

»Kar težko ga ocenjujem. Nisem strokovnjak, pa vendar lahko pripomnim, da mi je všeč, da ga preberem in da so mi nekateri članki bolj, drugi pa manj všeč. Mogoče ne bi bilo slabo kdaj med delavci z anonimno anketo izvedeti kaj berejo, kaj jim je všeč in kaj ne. Nasveti, ki jih je začel objavljati Tekstilec, so dobrodošli marsikateri gospodinj, ki dopoldne dela v tovarni, popoldne pa doma. Mogoče bi lahko dobili še več sodelavcev iz delovnih enot, ki bi dajali gradivo za posamezne zanimive prispevke, anekdote in kaj vem kaj še.«

Franc Meglič, delavec v oplementilnici

»Skoraj vsega preberem, nato ga odnesem domov, kjer ga berejo tudi otroci. Zanima me, kako se izpolnjujejo sklepi, sprejeti na sejah delavskega sveta, kako gospodarimo, kaj delamo in podobno. Tekstilec je zadnje čase bolj pester in zanimiv. Pogrešamo mogoče kakšno bolj zabavno stran, drugače nimam pripomb,« je dejal France, doma iz Loma, od koder že 16. leto pešači v tovarno.

Odgovori naših anketirancev so si približno podobni: Tekstilca delavci radi berejo, sprejeli so ga za svojega. Nekateri kritični pogledi in mnenja so nam sedaj samo v pomoč. Bralci, želimo si več takšnega sodelovanja pri vsebinski in oblikovni zasnovi časopisa, ki naj bo vaš informator, ker bo le tako dosegel in upravičil svoj namen v delovni organizaciji. V samoupravljanju lahko sodeluje samo tisti, ki je dovolj in dobro informiran.

Mir, zdravje, sreča ...

Minute leta 1972 se naglo iztekajo. Še nekaj dni in že se bomo poslovili od starega leta in nazdravili novemu letu 1973. Kaj nam bo prineslo? To je vprašanje, katerega si često zastavljamo. Upajmo seveda samo na najboljše. Zato zakoračimo v novo leto veselo, v prijetni družbi svojih najbližnjih in vsem ljudem na svetu nazdravimo s **SREČNO 1973!**

O željah za prihodnje leto in o načrtih za silvestrovanje smo povprašali nekaj naših delavcev:

Štefan Ahačič, centralno skladišče:

»Z ženo, bratom in ostalimi domačimi bomo silvestrovali kar doma. Doma je najceneje, pa je vseeno enako prijetno kot v kakem lokalu. Moja največja želja v prihodnjem letu je: dobiti posojilo za gradnjo. Ker sva oba z ženo zaposlena v tovarni, upava, da se nama bo ta želja v letu 1973 tudi uresničila.«

Hilda Kovač, predica v B predilnici:

»Tako kot že vrsto let bomo tudi letos na silvestrovo doma. Samo pogledite v časopise in drugam kakšne so letošnje rezervacije. To res ni za nas, ne moremo, če hočemo kolikor toliko solidno živeti. Ob polnoči bom sebi in vsem v družini zaželela predvsem zdravje. Če bo to, bo vse. Delali bomo, zaslužili in živeli.«

Kristina Dovžan, konfekcija:

»Lani smo silvestrovali na Deteljici, kako bo pa letos, pa še ne vem točno. Najbrž bomo z družbo poiskali prijazen lokal, kjer se bomo povseslili in zaplesali v novo leto. Želja imam več, kdo pa jih nima. Največja med vsemi pa je zdravje v družini, dobro delo v tovarni in ne nazadnje dobre plače.«

Drago Čelipovič, pomočnik škroblilca, tkalnica:

»Lansko leto sem bil pri vojaki in ravno za novo leto dobil dopust in zato sem lahko silvestroval v prijetni družbi. Bilo je kar veselo. Letos pa bo še bolj. Z dekletom bova leto 1973 pričakala v Mednem. Moja največja želja pa je, da bi dobil stanovanje in se osamosvojil, da ne bi bil več odvisen od drugih in da bi v tovarni dobil dobro plačo.«

Pepca Istenič, kontrola blaga, tkalnica:

»Doslej sem vedno silvestrovala doma, kajti družina zahteva svoje. Silvestrovanje v lokalih je drago, zato si s to plačo tega ne morem privoščiti. No, pa saj je tudi doma lahko veselo in zabavno, samo primerna družba mora biti. Moja želja za prihodnje leto? Največja je, dobiti stanovanje. Seveda pa si želim tudi zdravja in zadovoljstva, ter da bi se cene končno le ustalile.«

Marija Kralj, autoconerji:

»Silvestrovanje bo prav gotovo zabavno. Ne vem pa še točno, kje bova s fantom, ki pride iz Nemčije, zaplesala in si zaželela srečo v letu 1973. Posebne želje nimam, tiste skromne pa raje obdržim zase. No, seveda si želim, da bi bila v novem letu vesela in zdrava, potem pa bo vse dobro.«

Angelca Pernuš, obratna pišarna oplemenitilnice:

»Pred desetimi leti sva z možem zadnjič silvestrovala v gostinskem lokalu. Drugače pa smo bili z družino kar doma, tako je še najlepše. Vsem v družini želim zdravja ter da bi bilo le tako kot je sedaj, pa bo vse v redu.«

Rado Drobnič, smojenje tkanin, oplemenitilnica:

»V tovarni nas bodo razveselili z novoletnim darilom v kuverti, kar mi bo prišlo prav za domače silvestrovanje. Pred vojno sem zadnjič silvestroval v lokalu, potem pa vedno doma. V stolpnici, kjer stanujem, imam zelo dober razgled po Tržiču, ki je za silvestrovo noč lepo osvetljen. V novem letu si želim dosti razumevanja in zdravja za vso družino.«

Kovačević Rasim, dežurni gasilec:

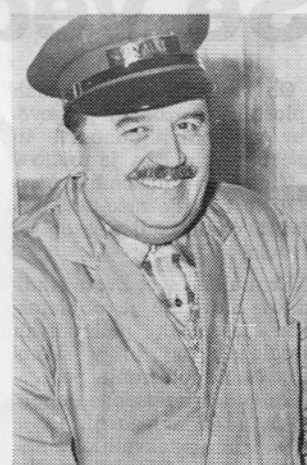
»Letos grem z družino za novo leto domov v Cazin pri Bihaču, kjer bomo z dvema bratoma in sestrama ter njihovimi družinami skupaj pričakali novo leto. Čeprav grem domov vsako leto, bo tokrat prvič po 20. letih, da bomo ob prehodu iz starega v novo leto zbrani vsi skupaj. Moja novoletna želja je zdravje, medsebojno razumevanje in čim manj požarov v podjetju. Seveda pa želim tudi to, da bo v prihodnjem letu v podjetju kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja še boljše kot je sedaj.«

Švegelj Stanko, vratar:

»Silvestroval bom kar doma skupaj z ženo in sinom, saj so v lokalih cene za silvestrovanje previsoke, pa tudi otroka ne bi mogel pustiti doma samega.«

V prejšnjih letih sem bil kot vratar velikokrat v služ-

bi, letos pa bom lahko pričakal novo leto doma. V letu 1973 si želim predvsem zdravja, miru in dobrih medsebojnih odnosov ter da bi

bilo v podjetju vsaj tako dobro, če že ne boljše, kot v letu 1972.«

Ali smo tovariši?

Na splošno velja, da nam naziv tovariš — tovarišica pomeni vse preveč konvencionalno oznako, torej povsem običajno besedo. Glavni razlog, da komu tovarišstvo še ne pomeni vsega, kar bi moralo, je ta, da mu je njegova prava moralna vsebina dejansko premalo v zavesti, da mu ta izraz še premalo pomeni v vrednostnem in sploh čustvenem pogledu.

Ne moremo reči, da nismo že precej govorili in pisali o tem, kakšen naj bo naš novi človek, toda vse vrline, ki smo jih naštevili, smo morali premalo določno povezati z likom tovariša. In vendar naj bi nam tovariš pomenil najsplošnejšega socialistično vzgojenega človeka. Zato pa smo pomen naziva tovariš preveč zožili s tem, da smo ga določali pretežno družbeno, socialno, da smo hoteli z njim predvsem poudariti socialno enakopravnost. Hkrati smo imeli pri tovarištvu v mislih še človekov odnos do skupnosti, to je dolžnosti, ki jih imamo do naše širše in ožje skupnosti. Če prištevamo k temu še nekaj najosnovnejših navad lepega vedenja in pomoč sočloveku, smo vsebino tovarištva izčrpali.

Vendar pa bi morali ob tem pojmu več govoriti tudi o človekovi osebni moralnosti, njegovem poštenju in značajnosti in to vse s stališča naših sodobnih vrednostnih meril. Pojem tovarištva se je, če ga primerjamo s časom osvobodilnega boja, danes nekoliko spremenil. Takrat je neprimerno bolj živo izražal duha nove človečnosti in nove dobe, jo pa tudi veliko bolj živel v mislih in predstavah ljudi. Osvobodilni boj je resda tovariško družil vse bolj enotno misleče in dejavne ljudi, saj je ustvarjala skupna bojna usoda močno zavest povezanosti in osebne bližine. Na drugi strani pa ve-

lja, da porajajo današnje delovne skupnosti širše, lahko tudi manj enotne medsebojne zveze in da zato v teh skupnostih ni vedno dovolj neposredne in žive tovariške bližine.

Prav zato pa bi bilo treba zlasti danes še bolj oblikovati splošni moralni lik našega človeka — tovariša.

Pojem tovariš — tovarišica naj bi nam pomenil v dobri meri ideal našega človeka in zato je vprašanje tovarištva povezano s celotnim vprašanjem našega moralnega položaja. To pa je naposled v zvezi z razmerami v naši družbi.

Ker so še možnosti za birokratske težnje posameznikov, je tudi resnično tovarištvo marsikdaj zares vprašanje vsakdanjega življenja. V naši družbi še vedno srečamo človeka, ki je vse kaj drugega ko tovariš, tudi tu je iskati enega izmed vzrokov, da nam ta naziv še danes ne pomeni vsega, kar bi moral. Kaj rado se zgodi, da dobi včasih naziv tovariš v zavesti ljudi zgrešen pomen in da nam pomeni samo drugo ime za »gospoda birokrata«, kakršnega koli družbenega položaja že. Le-ta bi sicer hitro ugovarjal, če bi ga kdo zares imenoval »gospod«. Pripeti se spet, predvsem pri bivših mogotcih in malomeščanih, da uporabljajo kdo naziv »tovariš« z bolj ali manj prikritim namenom, da bi koga podcenjeval in po tistem smešil. Seveda je tudi res, da včasih rabimo naziv gospod zato, da bi koga žalili in ga s tem že na zunaj, čeprav neupravičeno družbeno zaznamovali, da bi ga skratka ponižali, kar pa ni prav, niti ni vzgojno. Zgodi se tudi, da dajejo nadrejeni za nazivom »tovariš« podrejenim svojo oblast.

Pri mnogih, ki dobro mislijo in hočejo, je zelo razširjena miselnost, da je izraz to-

(Nadaljevanje na 7. strani)

INTERNE INFORMACIJE republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

Še vedno 6.000 din

Ob zadnjih spremembah splošnih družbenih dogovorov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je prišlo v javnosti do napačnih tolmačenj in tudi do nekaterih napačnih informacij v časopisih in televiziji.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je ob letošnjih jesenskih podražitvah predlagal, naj bi v samoupravnih sporazumih povečali kalkulatorne osebne dohodeke najnižji kategoriji, to je za skupino »nekvalificiranih« in skupino »polkvalificiranih« delavcev. Zvišanje znaša 100,— dinarjev in je kot eden od ukrepov za blažitev socialnih razlik, ki jih vsiljujejo podražitve. Sindikati so izrecno priporočili delovnim organizacijam, naj to povečanje mase osebnih dohodkov porabijo v delitvi za povečanje osebnih dohodkov najslabše plačanih delavcev, ker so se pojavljale tudi drugačne težnje.

Hkrati je bil v družbenem dogovoru dogovorjen najvišji znesek nadomestil za topli obrok povečan na 60,— dinarjev mesečno. Znano je, da so bili istočasno povečani še otroški dodatki, pokojnine, invalidnine in nadomestila za čas nezaposlenosti, štipendije ter podpore. S tem ukrepom je bil povečan dogovorjen najnižji osebni dohodek od 800,— na 900,— dinarjev. Gre za dogovorjen najnižji družbeno še sprejemljiv osebni dohodek na delovnih mestih brez težjih pogojev in za najnižji osebni dohodek v takih organizacijah, ki poslujejo na robu rentabilnosti. V vseh drugih delovnih organizacijah in za vsa druga delovna mesta pa pomenijo dogovorjena merila nujno večji osebni dohodek. Tudi ta popravek družbenega dogovora — čeprav ni zadovoljiv — je že korak bliže k formalni izvedbi dogovora o najnižjem osebnem dohodku 1.000,— dinarjev, ki ga podpirajo sindikati Slovenije.

SDJ je ob letošnjem polletju ugotovila, da je bilo v nekaterih samoupravnih sporazumih možno tolmačiti določila o najvišjem osebnem dohodku tako, da so za izredne uspehe na posameznih vodilnih delovnih mestih ob dobrem uspehu delovne organizacije osebni dohodki le-teh znatno presegali znesek 6.000,— dinarjev, ki je dogovorjen kot najvišji osebni dohodek za normalno delo v rednem delovnem času. Zato so sindikati podprli predlog, da se taka presejanja najvišjega osebnega dohodka (gre samo za nekaj deset primerov) s posebnim določilom družbenega dogovora izrecno omejijo. Omejitev je v tem, da družbeni dogovor določa družbeno sprejemljiva merila

za izjemne učinke, obenem pa omejuje tako dosežene dohodke na največ 25% iznad normalnega zneska. Ni torej res, da bi bil v družbenem dogovoru kakorkoli spremenjen dogovor o najvišjem osebnem dohodku za redno delo v rednem delovnem času. Res je le, da so bila posebej omejena tista izplačila, ki so bila po posameznih samoupravnih sporazumih izjemoma možna, pa jih ocenjujemo tako kot družbeno dvomljive. Napačno je torej tolmačenje, da se je razpon osebnih dohodkov za normalni učinek povečal na od 900,— dinarjev do 7.500,— dinarjev. Torej se je ta razpon dejansko zmanjšal, saj znaša sedaj za normalni učinek v normalnem delovnem času po družbenih dogovorih od 900,— dinarjev do 6.000,— dinarjev. Hkrati pa so izrecno omejena dodatna izplačila po učinku in uspehu pri najbolje plačanih delovnih mestih, medtem ko takih omejitev za druge skupine delavcev tudi v spremenjenem družbenem dogovoru ni.

Spremembe in dopolnitve splošnih družbenih dogovorov so bile sprejete na plenarni seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije 20. oktobra letos.

Ugotovitve in stališča s posvetovanja s predsedniki delavskih svetov in osnovnih organizacij sindikata glede problemov v zvezi z izvajanjem ukrepov za odpravo nelikvidnosti

1. Ukrepi, ki so bili sprejeti in je njihovo izvajanje že enkrat odloženo iz 1. julija 1972 na 1. januar 1973, se morajo pričeti izvajati. Kljub predvidenim težavam bi bilo njihovo ponovno odlaganje neopravičljivo.

2. Poleg političnega pojasnjevanja, da je borba za odpravo nelikvidnosti ena osnovnih nalog za stabilizacijo, je treba čas, ki nam ostane do 1. januarja 1973 uporabiti, da vsi prizadeti, poleg delovnih organizacij, zlasti družbenopolitične skupnosti, poslovne banke in družbeni skladi z vso resnostjo iščejo rešitve, ki naj ogrožene delovne organizacije pravočasno spravijo v normalen gospodarski položaj.

3. Udeleženci posveta pozivajo izvršni svet, da skupno s poslovnimi bankami in skladom skupnih rezerv nemudoma prične ukrepati, ne da bi iskali rešitve v naglici šele tedaj, ko se bodo problemi dokončno zaostriili.

4. Udeleženci posveta pozivajo gospodarsko zbornico SRS naj organizira svoje članice tako, da naj se reševanja problema lotijo z vso resnostjo in v medsebojni odvisnosti.

5. Udeleženci so se dogovorili, da bodo:

a) povsod, kjer to še niso storili zahtevali izdelavo analize položaja delovne organizacije in jo javno obravnavali,

(Nadaljevanje na 7. strani)

Izobraževanje

V novembru in decembru je bil v podjetju organiziran seminar o delu z ljudmi in komuniciranju na katerem je predaval ing. Jože Florjančič iz Ljubljane. Seminar je bil namenjen vsem, ki se ga v prejšnjih terminih iz kakršnih koli vzrokov niso udeležili. Res je, da je bilo tokrat število udeležencev precej večje kot na prejšnjih seminarjih, vendar pa rezultat preizkusa znanja po končanem seminarju (predvsem v novembrski skupini) kaže, s kakšno resnostjo so slušatelji vzeli udeležbo na seminarju.

Rezultati so porazni, da ne rečem kar zaskrbljujoči. Iz rešitev testov je razvidno, da imajo mnogi še velike težave že pri najenostavnejših vprašanjih in sploh nimajo razčiščenih osnovnih pojmov iz tega področja. Mnogi so tvrino iz predavanja popolnoma zamešali in na določena vprašanja odgovorili tako, da bi človek lahko rekel, da so poslušali čisto drugo predavanje. Naj navedem nekaj

značilnih primerov: Na vprašanje »naštev tri vrste sestankov« jih je precej odgovorilo, da poznajo »bumerang sestanke«, »pingpong sestanke«, »biljard sestanke« itd. kar je jasno, popolnoma zgrešeno. Precej udeležencev tudi po končanem seminarju ni vedelo kaj je demokratični in kaj diktatorski način vodenja. Primerov je bilo še več, vendar mislim, da že ti marsikaj povedo. Razni izgovori oz. opravičila, da snov ni bila dobro razložena oz. predavana ali podana na preveč učen način so popolnoma neutemeljena. Dejstvo je, da je bila celotna snov prilagojena udeležencem in posredovana tako, da je lahko razumel vsakdo, ki je predavanje spremljal tako kot je treba. Da pa to dejstvo drži, nam kažejo primeri nekaterih starejših mojstrov, ki so test oz. preizkus znanja zelo uspešno opravili, pa čeprav so enako kot njihovi mlajši kolegi poslušali isto predavanje ob istem času in istem predavatelju. Torej je treba iskati vzrok drugje, predvsem pa

pri posameznikih samih in njihovi sposobnosti spremljanja obravnavanje snovi, splošne inteligence in razgledanosti. V skrajnem primeru pa ne izključujem tudi možnosti, da so nekateri v znak protesta ker so morali priti na seminar »kljub temu, da to področje dobro poznajo«, pisali take odgovore, ker so hoteli s tem dokazati, da jim je to odveč in zanje nepotrebno. Mislim, da so rezultati testa pokazali problem, katerega bo treba obravnavati z vso resnostjo, kajti tu se je pokazala slika stanja na področju izobraževanja pri nas.

Iz vprašanj in diskusij po praktični vaji iz vodenja sestanka o določenem problemu, bi lahko vsak laik prišel do prepričanja, da je »javno mnenje« skupine usmerjeno proti funkcionalnemu izpopolnjevanju, čeprav bi istočasno lahko dobil vtis, da je nekaterim prepotraben precej daljši čas kot je bil ta in na katerem bi morali predhodno razčistiti s pojmi kateri so marsikateremu delavcu na

Kaj dela mladina?

Clanka pod naslovom že dalj časa ni bilo v našem glasilu, kar je razumljivo spričo dejstva, da naša mladinska organizacija že dalj časa ni aktivna, tako kot bi sicer morala biti. Ne bom iskal oz. analiziral vzrokov, saj jih je precej, vendar nobeden od njih ni tak, ki bi opravičeval nedelo organizacije ZM. Kot kaže, bo končno tudi delo mladinske organizacije zopet zaživelo in bo organizacija kot taka dosegla svoj namen. Resda so pred mladinskim vodstvom še nekateri določeni problemi, kot je kadrovska zasedba tovarniškega komiteja, vendar se je že pristopilo k reševanju te problematike in upamo, da smo takrat izbrali take mladince, ki bodo resno pristopili k delu in s tem dokazali, da smo pravilno kadrovali v vodstvo organizacije. V decembru je bila po dolgem času zopet seja komiteja, na kateri so bili že iznešeni določeni predlogi o dejavnosti mladine v podjetju, nanašajoč se na program, ki ga je sprejela občinska konferenca ZMS Tržič. Na podlagi tega programa bo sestavljen tudi 3-mesečni plan akcij našega aktiva, s tem, da se bo vsak mesec pregledalo izvršeno delo tako organizacije kot posameznikov, ki bodo zadolženi za določeno delo. Če bodo naloge, ki smo ji jih zadali za prvo obdobje realizirane, potem bo organizacija spet dobila pravo mesto v idejnopolitičnem življenju podjetja in s tem bodo dani vsi pogoji za nadaljnje delo z mladimi, kajti mladi bodo videli v mladinski organizaciji res tisto kar sedaj še zdalce ni. Na seji je bilo tudi rečeno, da bo treba težave, ki se bodo ob ponovnem začetku dejavnosti verjetno pokazale, brezkompromisno odpraviti in reševati ter ne odstopati od načrtov, ki smo jih postavili. Vse težave pa bomo lahko odpravili le z delom in ne s parolami, saj bodo rezultati dela merilo uspešnega delovanja organizacije. Jasno pa je, da bomo z uspehi lahko pritegnili v svoje vrste tudi tiste mlade, ki so doslej neprizadeto stali ob strani in niso prispevali ničesar k uspešnosti ZMS v našem podjetju.

Dejavnost ZM je precej raznolika in vsakdo bo lahko našel področje, na katerem bo lahko uspešno delal. Velik poudarek našega bodočega dela bo na idejno političnem usposabljanju mladih in na pripravi perspektivnih mladincev in mladink za sprejem v organizacijo ZK, s katero bomo morali tesneje sodelovati kot do sedaj.

V prihodnji številki bomo bralce seznanili s konkretnim programom in vsemi do takrat izvedenimi akcijami. Prepričani smo, da bo leto 1973 uspešnejše kar zadeva delovanje naše organizacije ZM, ki šteje sedaj okrog 300 članov.

Vsem mladim v kolektivu želimo srečno, zadovoljno in uspešno NOVO LETO 1973.

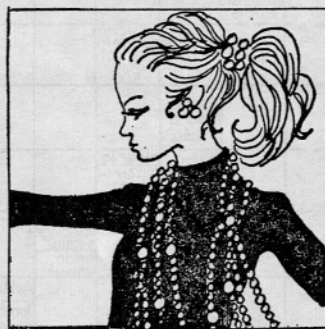
nižjem delovnem mestu popolnoma jasni. Ne mislim navajati še vseh drugih podrobnosti od uporabe tujk za katere udeleženci, ki so se jih posluževali ne vedo pomena, pa do neumestnih pripomb na račun vabila, na katerem je bilo med drugim navedeno določilo o ukinitvi ali odložitvi veze v primeru neudeležbe na seminarju. Lahko rečem, da smo dobili odgovor na vprašanje iz 8. številke našega glasila, kjer smo se spraševali, ali naši mojstri res znajo vse, kar rabijo pri svojem delu. Seveda je odgovor negativen, kar je še bolj zaskrbljujoče posebno še ob upoštevanju dejstva, da odklanjajo dodatno izobraževanje ne samo delavci ob strojih, temveč tudi nekateri njihovi nadrejeni. Če pogledamo podatke raznih raziskav o izobraževanju doma in v svetu lahko zasledimo ugotovitev, da v večini odklanjajo vsako šolanje ali dodatno funkcionalno izpopolnjevanje tisti, ki imajo najnižjo šolsko izobrazbo ali znanje in katerim bi bilo dodatno šolanje ali izpopolnjevanje najbolj potrebno.

Pa menda ne bo držala ta ugotovitev tudi za naše podjetje?!

Svečana obleka za Novo leto

Hitro se bliža čas, ko bomo v veseli družbi in radostnem razpoloženju pričakati novo leto. S tem dogodkom pa je v zvezi tudi vaša obleka, ki naj bo kar se da okusna in primerna za tako priložnost. Seveda vas s tem ne mislim plašiti, češ, če nimate najmodernejše obleke, ostanite doma. Tudi staro obleko se da namreč dopolniti in modernizirati z majhnimi modnimi dodatki.

Če imate svileni bluzo, bo primerna dolgemu krilu. Krilo je lahko enobarvno, zvončasto ali rožasto. Nasprotno pa si letos, če že imate krilo, pomagajte z novo večerno svileni bluzo, katere posebnost naj bodo reglan rokavi nabrani v zapestju. Temno ali svetlo obleko lahko spremenite z dolgim in svilenim šalom. Zavežite ga ob vratu rahlo podaljšane na eni strani čez ramo. Šal je lahko pisan v barvah, ki se ujema z barvo obleke. Indijski šali — dobite jih v Mladinski knjigi — so prav primerni in predstavljajo lepo, nekoliko eksotično dopolnilo večerne obleke. Drugič lahko obleko, ki je doslej imela rokave, spremenite tako, da je brez njih, jo ob vratu malo izrežite in v zraven nosite svetleč kovinski obesek, ki ima izrazito dekorativno funkcijo. Tudi vrsta namiznih bisernic ali kovinskih obročkov bo lepo dopolnjevala temno obleko. Če nosite pričesko navzgor, si tudi lase spnite iz bisernic ali kovinskih obročkov. Nesvetlečo obleko iz volnenega blaga ali jerseja bosta poživila svetleč šal in širok pas. Blago za oba dodatka lahko izbirate med sateni in podobnimi svilami v ustreznih barvi. K črni ali rjavi obleki lahko zavezete rdeč ali bel šal, k svetli pa temen, da bo kontrast izrazitejši. Gladka obleka z manjšim izrezom zahteva okras okrog vratu. V tri vrste zavita ogrlica okrog vratu bo dopolnila videz večerne obleke. K žametnim čr-

nim hlačam in k bluzi ali temnemu puloverju lahko za novoletno svečanost oblečete dolg brezrokavnik iz večernega malo boljšega blaga.

Z različnimi dodatki, kot so zaponke, ogrlice, zapestnice in podobno, lahko še bolj poživite obleko, vendar se držite vedno enega materiala, kovina s kovino, les z lesom. Ne kombinirajte vseh materialov hkrati. Zato kljub staremu veselo v Novo leto.

Ljuba š.

Izžrebani reševalci

Izmed 61. rešitev je bilo 56 pravih, od teh pa smo izžrebali naslednje dobitnike za križanko:

1. nagrado 40 din prejme **Dana Šorn**, komercialni sektor
2. nagrado 30 din prejme **Kristina Dovžan** iz konfekcije
3. nagrado 20 din prejme **Peter Gradek** iz oplemenitilnice
4. nagrado 10 din prejme **Daniilo Roblek** iz tehničnega sek.

Rešitev kviza: Poznate pravilnik o delitvi dohodka.

Od 25 rešitev je bilo 8 pravih, od teh pa prejmejo nagrade naslednji:

1. nagrado 40 din **Znidaršič Magda**, obračun IV. DE
2. nagrado 30 din **Mozetič Tinka**, obračun III. DE
3. nagrado 20 din **Langus Nada**, obračun I. DE
4. nagrado 10 din **Zagorc Jelka** iz KDS.

Naši upokojeenci

Tokrat smo se namenili, da zopet obiščemo in pokramljamo z enim naših najstarejših upokojecev. Obiskali smo 87-letno **Antonijo Ribič** iz Našičeve ulice. V sobi, ki ji služi za kuhinjo, spalnico smo začeli z razgovorom. Sprva je šlo malo težje, kasneje pa se je naša sogovornica sprostila in nam povedala veliko stvari iz njenega dolgoletnega dela v podjetju.

V tovarno sem prišla leta 1920 in delala najprej kot pometalka, kmalu zatem pa sem se pričela učiti za predico. Delo mi je šlo dobro od rok in v zelo kratkem času sem postala predica. To delo sem opravljala vrsto let, nato sem

napredovala in bila vodnica snemalne kolone. S sodelavkami smo se dobro razumele, druga drugi smo pomagale, tako da je bilo prijetno delati. Res, da smo morale »fejst« delati in ni bilo časa za kaj drugega, vendar smo našle tudi kaj zabavnega in delo je vedno hitro minilo. Kot vodnica sem rada pomagala vsem predicam in s skupnimi močmi smo opravili vse delo. Delala sem rada, saj sem poleg veselja do dela morala tudi zaslužiti, saj so bili v družini trije otroci, za katere je bilo treba skrbeti. Upokojena sem bila leta 1951 — po 31 letih zaposlitve v obratu predilnice.

Kako preživljam dneve? Ja, skuhati si moram kosilo in večerjo, pa tudi v trgovino grem še saba, da nakupim tisto, kar rabim. Seveda je to sedaj kar dosti težko, saj je stopnic do stanovanja precej, imam pa težave z nogami in ne morem hoditi dalj časa. V poletnih dnevih sem hodila malo na zrak, sedaj pa ne več, saj je že hladno. Grem pa včasih na obisk k vnukinji, ki je v isti hiši spodaj,

kjer malo posedim in se pogovorim.

S pokojnino sem zadovoljna, čeprav imam precej izdatkov, saj moram plačati vse, kar mi kdo drug naredi, če sama ne morem. Pred novim letom nas vedno obiščejo iz tovarne in to se mi zdi prav in lepo, saj s tem upokojevcem pokažejo, da še niso pozabili na nas, čeprav smo že dolga leta izven tovarne. Upam, da bodo tudi letos prišli naokrog.

Ob koncu razgovora smo zaželeli Antoniji čim več zdravja in vse najboljše v letu 1973.

Ali smo tovariši?

(Nadaljevanje s 5. strani)
varš primeren za vrstnike, torej za ljudi njihovega družbenega ugleda in starosti, za kolega, dobre znanca, kvečjemu za podrejene; nikakor pa da si ni mogoče z njim pomagati pri ljudeh, ki so starejši ali več znajo ali pa so samo površni znanci, ker bi jih s tem utegnili žaliti. K tej precej razširjeni miselnosti bi bilo potrebno pojasniti in pripomniti še tole: tovarštvo ne pomeni, ne more in ne sme pomeniti vsestranskega izenačevanja ljudi. Če torej nazivamo koga tovariš, tovarišica, to ne sme hkrati pomeniti, da imamo sedaj tega človeka sebi za povsem enakega. Če ta naziv res prav uporabljamo, vključuje tudi vse spoštovanje, ki ga sočloveku zaradi njegovih odlik dolgujemo. Tovariš — tovarišica torej ne pomeni vedno vrstnik — vrstnica. Pomen tega naziva je tedaj mnogo globlji in širši in bi ne smel biti istoveten s pojmom izenačenja osebnosti. To je obenem odgovor na vprašanje, kako je s tovarštvom med učenci in učitelji. Če tovarštvo prav razumemo, nas tudi tu ne more motiti.

K slabemu poudarku naziva tovariš — tovarišica je veliko pripomogla razvada, da se uporablja brez vsakega pristavka. In vendar pokažemo do nekoga spoštovanje in priznanje še posebej s tem, da dodamo k besedi tovariš še poklic: tovariš primarij, tovarišica učiteljica itd. Nekateri to opuščajo in zaradi te malomarnosti zlasti starejše ljudi prizadenejo, prizadete pa se lahko čuti nazadnje vsak, saj ima vsakdo pravico zahtevati spoštljivejši nagovor. Sicer je videti, kakor da uporabljamo naziv tovariš tjavdan, do človeka, ki ga tako nagovarjamo, pa bore malo čutimo.

Res pa je, da si bomo pravi pojem o tovarštvu kot splošno priznani človeški vrednosti počasi pridobili; še mnogo bo treba storiti, da bo prava, etična vsebina tovarštva postala vsakomur jasna.

Še vedno 6.000 din

(Nadaljevanje s 6. strani)

b) vsaka delovna organizacija mora imeti lastnim razmeram prilagojen program ukrepov za doseganje in ohranitev likvidnosti. Ta mora zajemati poleg lastnih ukrepov, tudi možne ukrepe v odnosu do svojih poslovnih partnerjev in predlog za konkretne možne ukrepe s strani poslovnih bank in sklada skupnih rezerv,

c) pri notranjih naporih je potrebno, lastnim pogojem prilagojeno, izkoristiti pobudo »Plamena« in še nekaterih kolektivov, ki z lastnim delom prispevajo k svoji in s tem tudi splošni stabilizaciji,

d) priporočajo RS ZSS, da sproži iniciativno za družbeno preosnovno skladov skupnih rezerv (republiškega in občinskih), ki naj, skladno z ustavnimi spremembami, postanejo skladi zasnovani na samoupravno dogovorjenih prispevkih. To bo omogočilo, da se tudi preko teh skladov izrazi našim pogojem prilagojena solidarnost med delavci v združenem delu,

e) zahtevamo od poslovnih bank, da svoje poslovanje maksimalno usmerijo v razreševanje teh problemov, ker bi nereševanje ali odlaganje rešitve lahko povzročilo resne ekonomske, socialne in politične zaostritve.

Novoletna nagradna križanka

Prišli - odšli

V mesecu novembru 1972 so prišli v podjetje naslednji sodelavci:

v predilnico: Rasim Mašinič, Kata Džigal, v tkalnico: Filip Bukovc, Majda Zemljič,

v oplemenitilnico: Silvo Babič, Franc Hajdinjak, Janez Rajter, Leopold Skrobar, Miran Žnidarič, Janez Satler, Feliks Celcer, Silvo Keuc,

v konfekcijo: Šarika Borkan, Marija Vrbanič, Frančiška Rajter, Marija Fekonja, Marija Jauševc.

ODŠLI:

samovoljno: Almira Jelen, Branko Meglič, Mara Džurčić, Ivana Peharc, Miroslav Bauman, Stoja Gojič, Janez Meglič, Filip Boštar,

v pokoj: Franc Rupar, Alojzija Logar, umrl: Karel Bučinel.

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ob smrti naše mame in stare mame

ANE LANGUS

in jo spremili na njeni zadnji poti, ji prinesli vence ter počastili njen spomin naša iskrena zahvala

hčerka Nada ter vnukinja Nadi z možem.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem kolektivu in Sindikalni podružnici BPT za denarno pomoč ob moji bolezn.

Regina Subić iz predilnice

ZAHVALA

Sindikalni podružnici BPT Tržič se najlepše zahvaljujem za pomoč v času moje bolezni.

Slavko Čadež

NAŠE MAMICE

Valjavec Marjeta je 26. oktobra 1972 rodila dečka, Pipan Frančiška je 8. novembra 1972 rodila deklico, Ramičević Nataša je 9. decembra 1972 rodila deklico, Mandelj Kristina je 26. novembra 1972 rodila deklico, Mamicam želimo veliko veselja z malčki!

Sovjetska zveza	Tehnični poklic	Vodja nabave Novak	Časnik	Sever	Vzklik na bikoborbi	Namera, nakana	Cestni zavoji	Varnostni svet	Skandinavski drobiž	Lojze Gorjanc	Angleški plemiški naziv	Strah pred nastopom	Kisik	Sestavi J.F. Risal HD
					delavec v skrobilnici tiskarne ostrožni kari po razdelitvi			Polmer Avstralen turist Service		Vnapov Olga Naša reka			Rimska 5 Meter	
														East Vadi
Čistim														
Mere, kriteriji														
Avt. ozn. Ogulina														
Predlog														
Znamka pralnih strojev														
Dušik														
Ime 8. črke abecedi														
Liter odtenek														
Natura														
Prebi = valec lstre														
Ahačič Tomaž														
Ravni stopnje, višine														
Tuj izraz za smučič														
Orel v german. mitolog.														
Znamka tkalstkih strojev														
Ladijski vijak														
Znak za mersko enoto														
Staro egipt. boginja														
JOCO (krajše)														
Menično poročilo														

»Tržiški tekstile« — glasilo delovne skupnosti Bombažne predilnice in tkalnice Tržič — Ureja uredniški odbor Franci Sarabon, Marjan Herak, Breda Milič, dipl. iur. Anka Bizjak, Marija Rožič, Ignac Ahačič, dipl. ekonomist Francka Dovžan, Ljuba Sušteršič, Janez Furlan — Glavni in odgovorni urednik Janez Furlan — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290. Telefon 70340 int. 90 — Tisk ČP Gorenjski tisk Kranj v 1500 izvodih — Izhaja enkrat mesečno. — List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.

Nagrade za novoletno križanko so:

1. 80,00 din
2. 60,00 din
3. 40,00 din
4. 20,00 din
5. 20,00 din

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE IZ 11. STEVILKE

AVNOJ, KROPARJI, DER, KONOPLJA, ZR, EGS, L, KARO, JAJCE, TRIKO, OL, ČAR, I, ETA, AMI, RANAR, VO, DAN, L, IV, OPORA, ENDO, OSIVELE, JOVAN, ČISLAN, KRK, R, S, ERAR, N, I, EROSOS, TEJA, JZ, K, C, E, ANKA, NSU, SUKALNICA, ČOLNI, I, GRAH, BOA, OL, AMON, DVOM, EZOP, ARIJ, IN, ALS, U, IN, KROZ, RS, NALET, LETO, NAGOTA, GAMA, AN, BOAC, SI, R, DAVOS, TARA, IRA, IA, KLIN, SO, KASAJA, MOC, NJASA, N, SADAT, U, UIE, KON-TAKT, OKTAN, DC, POPIT, OHROVT, VA, AA, ENAK, OS, A, NEPAL, R, ARTOS, EMA, ART, N, EK, KOLOS, ETNA, IBI, COMO, ONA, TA, KAVČUK.